

กิเลสแก้ผ้า

พระอาจารย์สงบ มนสฺสฺนฺโต

เทศน์บนศาลา วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรม ตั้งใจฟังธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า กึ่งกลาง
พระพุทธศาสนา ศาสนาจะเจริญอีกหนหนึ่ง เจริญออกงามด้วยการประพฤติปฏิบัติ

การประพฤติปฏิบัติ ถ้าการประพฤติปฏิบัติโดยสัมมาทิฐิ ความถูกต้องชอบธรรม จิตต
ภาวนา

ประพฤติปฏิบัติเพื่อหัวใจดวงนี้ หัวใจดวงนี้มีศรัทธาความเชื่อในพระพุทธศาสนาใด เรา
เกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เป็นบุญเป็นกุศลมากมายมหาศาล ถ้าใครมีศรัทธา
ความเชื่อในพระพุทธศาสนานะ

แต่นับถือพระพุทธศาสนาโดยประเพณีวัฒนธรรมนั้น เขานับถือศาสนาโดยประเพณี
วัฒนธรรม ดูความเชื่อในพระพุทธศาสนา ถ้าการกราบไหว้บูชาเป็นประเพณีวัฒนธรรม มัน
เป็นประเพณี คำว่า “ประเพณี” มันก็เป็นทางโลกใจ ถ้าทางโลก ทางโลกมันก็เป็นโลก โลกก็ยะ
เรื่องโลกๆ

แต่ถ้าเป็นเรื่องธรรมๆ นะ เรื่องธรรมมันยิ่งใหญ่ เรื่องธรรมมันยิ่งใหญ่เพราะมีศรัทธา
ความเชื่อในพระพุทธศาสนา คนเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา ไม่ได้นับถือ
พระพุทธศาสนา มันเสียตายโอกาสใจ โอกาสที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธรรมวินัย
เป็นศาสดา การเคารพบูชาพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์

พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เกิดที่ไหน

เวลาหลวงตาพระมหาบัวท่านสิ้นกิเลสไป พุทธ ธรรม สงฆ์ รวมเป็นหนึ่งในหัวใจของหลวงตาพระมหาบัว

นี่ก็เหมือนกัน ฟังธรรมๆ ฟังธรรมเพื่อหัวใจดวงนี้ ถ้าหัวใจดวงนี้มีอำนาจวาสนาขึ้นมา มันจะฝึกหัดประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ถ้าฝึกหัดประพฤติปฏิบัติขึ้นมาไป พุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน ทั้งๆ ที่มีอยู่นะ จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะจะเกิดในกำเนิด ๔ กำเนิดในภพไตรชาติได้ก็แล้วแต่ มันมีพุทธะอยู่ในหัวใจทั้งสิ้น

ในฝ่ายมหายานเขาก็บอก ในสัตว์เดรัจฉาน ในมด ในปลวก มันก็มีพุทธะ เพราะมันมีจิตไป มันมีจิต เพราะจิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ เพราะมันมีชีวิตไป สิ่งมีชีวิต สัตว์เดรัจฉานเขาไม่มีอำนาจวาสนาในการประพฤติปฏิบัติถึงที่สุดแห่งทุกข์

แต่สัตว์ที่ประเสริฐ พระโพธิสัตว์ๆ จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ เวลาไปเกิดเป็นกวาง เกิดเป็นสัตว์ เป็นหัวหน้าสัตว์ต่างๆ นี่การเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะแต่ละภพแต่ละชาติ

ฉะนั้น เวลาเกิดเป็นมนุษย์เป็นสัตว์ประเสริฐๆ ไป สัตว์ประเสริฐที่มีอำนาจวาสนา ถ้ามีอำนาจวาสนาขึ้นมาศรัทธาในพระพุทธศาสนา ถ้าศรัทธาในพระพุทธศาสนา ศรัทธาความเชื่อ มันมีคุณค่าๆ เพราะถ้าไม่มีศรัทธา เราก็ปล่อยปละละเลยชีวิตของเราตามแต่กิเลสตัณหาความทะยานอยากที่มันเหยียบย่ำทำลายตลอดเวลา

แต่ถ้าเรามีศรัทธาความเชื่อในพระพุทธศาสนาไป ศึกษามาแล้วมีความเชื่อในพระพุทธศาสนา การเห็นสมณะ เห็นสมณะเป็นมงคลชีวิต ถ้ามีศรัทธาความเชื่อในพระพุทธศาสนา มันจะเข้าใจในการเห็นสมณะ สมณะที่ ๑ สมณะที่ ๒ สมณะที่ ๓ สมณะที่ ๔

เวลาเห็นพระๆ เห็นพระนี่สมมุติสงฆ์ๆ แล้วเห็นพระมากมายมหาศาล นี่เป็นมงคลชีวิตหรือไม่

ถ้าเห็นครูบาอาจารย์ที่เป็นธรรม ถ้าเป็นบุคคล ๔ คู่ มันก็เป็นอำนาจวาสนา เพราะมันเห็นแล้วมันชื่นใจ

ถ้าเห็นพระ เห็นพระที่เขาทำตามแต่กิเลสตัณหาความทะยานอยากในหัวใจของตน เราเห็นแล้วเราก็สะเทือนใจ

นี่ว่าเห็นสมณะเป็นมงคลชีวิต แล้วทำไมไม่เห็นสมณะอย่างนั้นล่ะ

นั่นเป็นสมมุติสงฆ์ สมมุติสงฆ์มันเรื่องภายนอกไง ถ้าเรื่องภายนอก สมมุติสงฆ์ฯ มันเป็นสิทธิเสรีภาพของผู้ที่มีอำนาจวาสนาเข้ามาบวชเป็นพระ ถ้าบวชเป็นพระ บวชเพื่อหนีทุกข์ บวชเพราะอยากจะเสวยสุขในพระพุทธศาสนา นั่นแค่เข้ามามีปัจจัยกับปัจจัย ๔ ดำรงชีวิต เขาก็ว่าเป็นความสุขของเขา

แต่เวลาครูบาอาจารย์ของเราที่จะฝึกหัดประพฤติกปฏิบัติขึ้นมา อดนอน อดอาหาร สิ่งที่ได้มา ได้มามากน้อยขนาดไหน แต่เวลาฉันแล้วว่างเหงาหาวนอน ฉันแล้วทำไมมันไม่ปลดปล่อยฉันแล้วไง

เวลาศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าใจ นี่ใจ สัปปายะ ๔ สถานที่ เป็นสัปปายะ หมู่คณะเป็นสัปปายะ อาหารเป็นสัปปายะ แล้วครูบาอาจารย์เป็นสัปปายะไง

ครูบาอาจารย์เป็นสัปปายะ เป็นเพราะว่าครูบาอาจารย์ที่เป็นธรรมๆ เขาจะไม่ออกแสวงหาไปเรื่องทางโลก นี่ถ้าเรื่องทางธรรมๆ ใจ ถ้าทางธรรมขึ้นมา ศิล สมาธิ ปัญญา เราฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาใจ

ศึกษาภาคปริยัติขึ้นมาแล้วนะ ถ้าจะออกฝึกหัดประพฤติกปฏิบัติ มันก็ต้องมีสติ มีศีล มีสมาธิ มีปัญญา

แต่ถ้าเป็นทางโลก เขาก็ว่ามีความสุขเพลิดเพลินกับเขา นั่นเขาว่าอย่างนั้นเป็นความสุข

ความสุขอย่างนั้นนะ ถ้าเป็นครูบาอาจารย์ที่ท่านประพฤติกปฏิบัตินะ ท่านสังเวช ท่านสังเวชเลย การฝึกหัดประพฤติกปฏิบัติถ้าขาดสติ มันสักแต่ว่าประพฤติกปฏิบัติ สักแต่ว่ามันก็ได้ผล สักแต่ว่า แล้วเวลาผลสักแต่ว่าอย่างนั้นมันเป็นธรรมๆ มันเป็นสักแต่ว่า มันไม่มีใครมีสติมีปัญญา มีสติสัมปชัญญะจะรอบรู้ในจิตของตน

แต่ถ้ามีอำนาจวาสนาขึ้นมา มันเห็นการประพฤติกปฏิบัติอย่างนั้นมันไม่ถูกต้องชอบธรรม ถ้าไม่ถูกต้องชอบธรรม แล้วจะเอาจริงเอาจังขึ้นมา เห็นไหม ครูบาอาจารย์เป็นสัปปายะ

ถ้าครูบาอาจารย์เป็นสัปปายะที่ดั่งงาม ท่านจะอบรมบ่มเพาะคุ้มครองไว้ หนึ่งตัวอย่าง ดีกว่าร้อยคำสั่ง เวลาอยู่กับหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์ของเรา ท่านประพฤติปฏิบัติ ให้เราเห็นเลย

หลวงปู่เสาร์ท่านพูดประจำ “ทำให้มันดูมันยังไม่เอา จะไปเทศนาว่าการอย่างไร”

เพราะหลวงปู่มั่นเทศนาว่าการทะเลาะปู้ปอง แต่เวลาหลวงปู่เสาร์ท่านเทศน์แต่น้อย เทศน์ เล็กๆ น้อยๆ ขึ้นมา แล้วเวลาพระถามว่า ทำไมหลวงปู่ท่านเทศน์ไม่แตกฉาน ไม่แทงทะลุในหัวใจ ของตน

ท่านบอกว่า ทำให้มันดูอยู่ที่นี่มันยังไม่เอา ทำให้มันดูอยู่ที่นี่ แล้วจะไปสั่งสอนอะไรมัน

เหมือนกัน

แต่เวลาหลวงปู่มั่นเวลาท่านเทศนาว่าการของท่าน นั้นทะเลาะปู้ปองหมด ทะเลาะปู้ปอง เพราะท่านแทงทะลุกิเลสในหัวใจของท่านแล้ว มันเห็นกิเลสแล้วมันจะขยับแข้ง

ครูบาอาจารย์ที่เป็นธรรมๆ นะ สิ่งที่น่ากลัวที่สุดคือกิเลสในหัวใจของตน

ในหัวใจของคนทุกๆ คน ในหัวใจของของจิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะมีพญามาร มาร นั้นมันปลิ้นมันปล้อน มันบีบคั้น มันมีแต่ความทุกข์ความยากทั้งนั้นนะ แล้วถ้าไม่มีอำนาจ วาสนา เชื้อมัน

เวลามารมันบังเงานะ มันแสดงตนว่ามันเป็นธรรมๆ แล้วผู้ที่ประพฤติปฏิบัติไม่มีอำนาจ วาสนาก็เชื้อมันนะ เชื้อมัน ลุ่มหลงใจ ความโลภ ความโกรธ ความหลง เวลาประพฤติปฏิบัติเชื่อ ตามกิเลสไปด้วยความลุ่มหลงของมัน มันจะสร้างอารมณ์อย่างไร มันจะประพฤติปฏิบัติอย่างไร ก็เชื่อตามๆ มันไปอย่างนั้น มันเป็นไปได้อย่างไร

นี่เพราะเขาไม่มีอำนาจวาสนา เขาขาดบุญกุศลของเขา เขาก็ตามแต่กิเลสที่มันจะบังเงา กิเลสที่มันอ้างธรรม แต่ถ้าเป็นกรรมฐานเขาเรียกว่า ปฏิบัติบูชากิเลส

กิเลสเป็นสิ่งที่ไม่ดีงาม แล้วสิ่งที่ไม่ดีงามมันเป็นต้นทุนเดิมของสิ่งมีชีวิตเหมือนกัน ดูสิ ดูเวลาสัตว์เดรัจฉาน เวลาเขาเลี้ยงสัตว์ๆ เขารักทั้งนั้นนะ เราทะนุถนอมมันเพราะเรารักมัน เวลาสัตว์ที่มันโหดร้ายมันฆ่าเจ้านายมันเลย มันขวิด มันทำลายเจ้านายเสียชีวิตเลยนะ

เราก็รักมัน เราก็ดูแลมัน เราก็ปรารถนาดีกับมันทั้งนั้นนะ มันสัตว์เดรัจฉาน เวลาเราเห็นเวลามันเป็นสัตว์มันขาดสติ มันทำลายเจ้าของมันทั้งนั้นนะ

แต่ว่าถ้าเราเป็นสัตว์ประเสริฐๆ เราเป็นมนุษย์ ถ้าเป็นมนุษย์เป็นสัตว์ประเสริฐขึ้นมา เรามีอำนาจวาสนาของเรา เราจะฝึกหัดประพฤติปฏิบัติของเราขึ้นมา ทำไมเราไปเชื่อกิเลสในหัวใจของเราล่ะ

สิ่งทีความลุ่มหลง ดูสัตว์เดรัจฉาน เวลามันรักเจ้านายมัน มันก็รักของมัน เวลาที่มันขาดสติของมัน มันทำร้ายทั้งนั้นนะ

แล้วนี่เหมือนกัน เราจะฝึกหัดประพฤติปฏิบัติ เวลากิเลสในหัวใจของตน เราประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ทำไมเรามีสติปัญญาอ่อนด้อยขนาดนั้น แล้วจะเชื่อตามให้กิเลสมันครอบงำอยู่อย่างนั้น

มันจะเป็นการประพฤติปฏิบัติธรรมเพื่อความเป็นธรรม ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไง ปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต เราเห็นตถาคตหรือไม่

เราเห็นครูบาอาจารย์ที่เป็นธรรมมานะ เวลาจะกราบพระ เวลาเรื่องศีลเรื่องธรรม ท่านไม่ก้าวล่วงทั้งนั้นนะ นั่นนะคือศาสดา

เวลาหลวงตาพระมหาบัวท่านพูดไป “เหยียบหัวพระพุทธรูปแล้วแสดงธรรม เหยียบหัวพระพุทธรูปแล้วแสดงธรรม”

การว่า “เหยียบหัวพระพุทธรูป” ก็วินัยนี้แหละ ธรรมและวินัยเป็นศาสดาของเรา แล้วเหยียบย่ำทำลาย ไม่เห็นคุณค่า แล้วแสดงธรรม นี่เวลากิเลสมันบังเงาไป

แต่ถ้าเป็นธรรมๆ นะ เรามีศรัทธาความเชื่อในพระพุทธศาสนา แล้วเราพยายามจะฝึกหัด
ประพฤติกปฏิบัติขึ้นมาให้มันเป็นตามความเป็นจริงในหัวใจของตน ในหัวใจของตน เห็นใหม่ นี่
ถ้ามีศรัทธา

ถ้ามีศรัทธาแล้วมันมีสติ มีวินัย แล้วมันเห็นคุณค่า เห็นคุณค่าด้วยความสงบสุข ความ
สงบสุขเพราะการประพฤติกปฏิบัติไ้

ภาคปริยัติไ้ เวลาศึกษาเล่าเรียนมาจะก็ประโยคไ้แล้วแต่ นั้นนะทรงจำธรรมวินัยๆ
นั้นนะเป็นภาคปริยัติ เป็นทฤษฎีทั้งสิ้น

แล้วเราฝึกหัดๆ เราก็ศึกษามา ศึกษาามาตั้งแต่เวลาเราบวชพระไ้ เวลาเราบวชพระ เกสา
โลมา นขา ทันตา ตใจ พระอุปัชฌายีให้มาอยู่แล้ว แล้วให้ฝึกหัดประพฤติกปฏิบัติให้ตลอดชีวิต
เถิด

แล้วเวลาฝึกหัดประพฤติกปฏิบัติขึ้นมาเพื่ออะไร

เราฝึกหัดมา เกสา โลมา นขา ทันตา ตใจ กรรมฐาน ๕ แล้วถ้าเราจะฝึกหัดประพฤติก
ปฏิบัติขึ้นมา แล้วใครจะไปรู้กรรมฐาน ๕ ถ้ากรรมฐานเราศึกษา อุปัชฌายีให้กรรมฐาน ๕
มาแล้ว เราบวชแล้วเราศึกษาเล่าเรียนของเรา นักรธรรมตรี นักรธรรมโท นักรธรรมเอก มันเรียน
ธรรมๆ นวโกวาทไ้

สิ่งที่เราศึกษามา ศึกษามาก็เพื่อไ้ไ้มีความรู้ในความเป็นพระภิกษุ ถ้าพระภิกษุแล้วถ้า
ฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา ถ้าตามข้อเท็จจริงขึ้นมา เราจะทำตามความเป็นจริงของเราขึ้นมา ถ้าทำ
ความเป็นจริงของเราขึ้นมา มันจะมีความปกติสุข มีความสุขของเรานะ ความสุข ความสงบ สุข
อื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี

ผู้บวชพระใหม่ๆ บวชแล้วมันอิมบุญไ้ มีบุญมีกุศลแล้วมันมีความสุขทั้งนั้นนะ แต่เวลา
อยู่นานไปๆ เห็นใหม่ เวลาพระ ในวงพระ เวลาเขาตรวจบัญชีกลางปี ๕ พรรษามีไ้กองค์ ๑๐
พรรษามีไ้กองค์ ๒๐ พรรษา มีน้อยลงเรื่อยๆ เวลาพรรษามากขึ้นๆ ไ้

เพราะบวชตามประเพณีก็มี ถ้าบวชเอาจริงเอาจังของเราขึ้นมา เอาจริงเอาจังขึ้นมา การบวชพระ อายุพรรษา อาวุโสภันเต เรามีสติปัญญาเล็กน้อยขนาดไหน ถ้ามีสติปัญญา เราศึกษาให้ได้นิสัย ได้นิสัยแล้ว เวลาเราออกฝึกหัดประพฤติปฏิบัติ เราจะเอาตัวรอดไป

เอาตัวรอดเพราะอะไร

เวลาเอาตัวรอดขึ้นมา เวลาทำความสงบของใจเข้ามา ชำนาญในวิธี ชำนาญในการเข้าและการออก

แล้วถ้าชำนาญแล้วชำนาญเพื่ออะไร

ชำนาญเพื่อเราจะอยู่ในผ้ากาสาวพัสตร์ด้วยความอบอุ่น อบอุ่นแล้วมีสติมีปัญญา มีความขึ้นบาน ถ้ามีความขึ้นบานขึ้นมาแล้ว นั่นมันเป็นความจริงในหัวใจของตน ถ้าความจริงในหัวใจของตน เห็นไหม คือ สมาธิ ปัญญา ไปไหนมันก็มีความปกติสุข

ถ้าเป็นจริงเป็นจังขึ้นมาละ ฟังธรรมๆ ฟังธรรมเพื่อหัวใจดวงนี้

เวลาหลวงปู่มั่นท่านพูดกับพระผู้ใหญ่ สมเด็จพระญาณสังวรว่า “ท่านมั่นๆ ท่านอยู่ในป่าในเขา ท่านไปศึกษากับใคร เราอยู่ในเมือง ในวัดวาอาราม เป็นครูบาอาจารย์ ตำรับตำรามากมาย มหาศาล เรายังต้องคั่นต้องคว่ำ ยังต้องเปิดตำรับตำราตลอดเวลา มันไม่ทะลุปรุโปร่ง”

หลวงปู่มั่นท่านบอกว่า “กระผมฟังธรรมอยู่ตลอดเวลาเลย”

ถ้าเป็นวงกรรมฐาน แล้วพระที่ประพฤติปฏิบัติมาจะเข้าใจทันทีเลย จะเข้าใจทันทีว่า เวลาเราทำความสงบของใจแล้วธรรมมันเกิดๆ ฟังธรรมๆ ฟังธรรมนะ แล้วถ้าเป็นครูบาอาจารย์ที่ดีงาม เวลาฟังธรรม ธรรมมันเกิดจากจิตของตน จิตของตนมันสงบระงับแล้วธรรมเกิด

ถ้าธรรมเกิดขึ้นมา มันเป็นธรรม แล้วผู้ที่ปฏิบัติขึ้นมาก็ โอ้โฮ! ลุ่มหลงว่าสิ่งนั้นมันเป็นคุณงามความดี

นั่นเป็นธรรมเกิด มันอยู่ที่อำนาจวาสนา

แล้วถ้ามันเป็นธรรม “ผมฟังธรรมตลอดเวลาเลย”

นี่ก็เหมือนกัน ที่เราฝึกหัดปฏิบัติของเรา ถ้าจิตเรามีความปกติสุขขึ้นมา เวลาธรรมเกิดเกิดขึ้นมามันก็เป็นธรรม

แต่ถ้าเป็นความจริงนะ ศีล สมาธิ ปัญญา ปัญญาๆ ปัญญามันเกิดจากการเดินจงกรม การนั่งสมาธิภาวนา

เวลาภาคปริยัติๆ นะ เขาศึกษาเล่าเรียน การศึกษาเล่าเรียนนั้นนะโลกียปัญญา นั้นนะสุตมยปัญญา สุตมยปัญญาแล้ว เวลาเรียงความ เวลาทำต่างๆ มันก็เป็นจินตนาการ จินตมยปัญญา แล้วภาวนามยปัญญา เขายังไม่รู้จัก เขายังเห็นอย่างนั้นไม่ได้ ถ้าเขาารู้จัก เขาเห็นอย่างนั้นได้นะ มันจะเข้าสู่ภาคปฏิบัติแล้ว

ภาคปริยัติก็ศึกษาทรงจำธรรมวินัย แล้วถ้ามีความรู้สึกลึกซึ้งขึ้นมา ก็ธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไง อุปัชฌาย์ครูบาอาจารย์ก็ให้มา กรรมฐาน ๕ เกสา ทันทา นขา ทันทา ตโจ

เวลาจิตสงบแล้วถ้ามันรู้มันเห็นเข้ามา ถ้าจิตสงบแล้ว เวลาถ้ามันเป็นขั้น ๕ รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ รูปคืออารมณ์ความรู้สึกใจ เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ ขั้น ๕ ถ้าขั้น ๕ ก็ศึกษาขั้น ๕ แต่ตัวขั้น ๕ ไม่รู้จัก ตัวความเป็นจริงของขั้น ๕ ก็ไม่เคยเห็น

เกสา โลมา นขา ทันทา ตโจ ที่อุปัชฌาย์ให้มา ให้แทงทะลุไป ให้พิจารณากาย กายกับใจๆ ที่ฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา ถ้ามันเป็นความจริงขึ้นมา เห็นไหม เวลาภาคปฏิบัติขึ้นมามันจะเกิดภาวนามยปัญญา ปัญญาจะเกิดขึ้นอย่างนั้น ถ้าเป็นข้อเท็จจริง เป็นสัจจะเป็นความจริงใจ ถ้าเป็นความจริงขึ้นมา ถ้าฝึกหัดปฏิบัติตามความเป็นจริงนะ

แต่เวลาฝึกหัดปฏิบัติแล้วเวลากิเลสมันหลอก กิเลสมันหลอกใจ ก็ศึกษามาแล้วมีสติมีปัญญา แล้วสติปัญญาอย่างนั้นนะ ใสนั่นมันเป็นสัญญา เป็นสัญญาความจำได้ จำได้ในการศึกษา เป็นภาคทฤษฎี แล้วถ้าจะเอาความจริงๆ เวลาศึกษามา วางไว้ วางไว้แล้วฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาให้เป็นได้ ทำความสงบของใจเข้ามา

แล้วทำอย่างไร

ทำสมาธิฯ ถ้าฝึกหัดปฏิบัติได้จริงนะ ถ้าฝึกหัดปฏิบัติได้จริงมันก็มีหัตถ์จรรยแล้ว คำว่า “มหัตถ์จรรย” แล้วถ้าทำสมาธิ เวลาธรรมเกิดที่หลวงปู่มันท่านพูด “กระผมฟังธรรมอยู่ตลอดเวลาเลย”

ฟังธรรมคือท่านที่มีอำนาจวาสนาไป พหุจิตของท่านสงบแล้ว ท่านฝึกหัดใช้ปัญญาไปแล้ว อย่างใดก็แล้วแต่ มันเป็นเรื่องธรรมดา มันไม่เห็นมีอะไรดีขึ้นมาเลย ท่านถึงลาความเป็นพระโพธิสัตว์ไป

เวลาจิตมันสงบแล้วเวลามันเห็นกายอย่างนี้ พิจารณากายไป เวลามันพิจารณากายไป มันใช้ภาวนามยปัญญา ปัญญาเกิดจากการภาวนา ถ้าพิจารณากาย “เออ! มันต้องอย่างนี้สิ” มันอย่างนี้ขึ้นมา มันใช้ปัญญาไปแล้วมันแตกต่างกันไป

แต่เดิมใช้ปัญญา เสร็จจากการภาวนาแล้วมีอะไรดีขึ้น มีอะไรที่พัฒนาขึ้น แล้วจิตมันรู้แจ้งรู้เห็นอะไร มันก็เป็นเรื่องปกติฯ ถ้ามันเป็นสัญญา ถ้ามันเป็นเรื่องโลกียปัญญา คือปัญญาการศึกษาไป คือปัญญาจากความเป็นมนุษย์ ปัญญาเกิดจากสัญชาติญาณ ปัญญาเกิดจากความวิเคราะห์วิจัยนี้แหละ นี่เป็นเรื่องโลก

จิตสงบแล้วฝึกหัดใช้ปัญญาฯ ไป เวลาฝึกหัดใช้ปัญญา เวลาเกิดภาวนามยปัญญา “เออ! มันต้อง...” เห็นไหม มันเกิดแล้ว

สุดมยปัญญา จินตมยปัญญา ภาวนามยปัญญา ปัญญาที่เกิดขึ้นที่เราได้เห็นอยู่นี้มันแตกต่างกัน มันแตกต่างกัน

ฝึกหัดจนมีความชำนาญ ถ้ามีความชำนาญขึ้นมาแล้ว พอมันมีชำนาญแล้วมันเป็นอย่างนั้น มันเป็นอย่างนั้นไปไม่ได้เพราะอะไร

เพราะเวลาเราทำความสงบของใจนะ ให้ชำนาญในวสี ชำนาญในการเข้าและการออก เราทำความสงบของใจ ทำสมาธิฯ เวลาเป็นสมาธิมีความสุข เวลามันเสื่อม เวลาเข้าสมาธิได้ยาก เข้าสมาธิไม่ได้ บางคนทำไม่ได้เลย เคยทำได้เป็นบางครั้งบางคราว แล้วไม่ได้เป็นอย่างนั้น แต่ความจำได้ ถ้าความจำได้ พอไปใช้ปัญญาไม่มี มันไม่มีกำลังไป

ถ้ามีกำลังนะ ครูบาอาจารย์บอกให้วางไว้ แล้วกลับมาทำความสงบของใจให้ได้ ถ้าทำความสงบของใจได้ มันปกติสุข มันมีกำลังของมันนะ พอมันออกใช้ปัญญา เออ! ถ้าออกเดินอย่างนี้มันจะมีความชำนาญ ถ้ามีความชำนาญขึ้นมา ฝึกหัดปฏิบัติขึ้นไปมันจะก้าวหน้า

ถ้าการฝึกหัดปฏิบัตินะ สมาธิก็เข้าไม่ได้ ปัญญาก็เป็นจินตนาการทั้งสิ้น ถ้าจินตนาการไป ผู้ที่ฝึกหัดประพฤติปฏิบัติ ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต ปฏิบัติตามความเป็นจริง ๆ ไง

แต่ถ้าปฏิบัติแล้วโดยกิเลสตัดหาความทะยานอยากของตน มีภาคทฤษฎี มีการศึกษามากมาย เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมาก็ประพฤติปฏิบัติโดยตามตำรา พอตามตำรา เวลากิเลสมันใส่สูท

กิเลสๆ เวลาครูบาอาจารย์ของเรา ถ้าไม่รู้จักกิเลสจะแก้กิเลสได้อย่างไร เหมือนปลงอาบัติ ปลงอาบัติ ถ้าไม่รู้จักว่าตัวเองทำอาบัติมาแล้วผิดอะไร จะปลงอาบัติอะไร

ปลงอาบัติก็ต้องรู้ว่าเราผิดอะไร เราปลงอาบัติแล้ว ปลงแล้ว อาบัติถึงจุด กรรมส่วนกรรมอาบัติ สาธุ สุกฺขุ เราจะเริ่มตั้งใจของเราใหม่ นี่อาบัติที่ปลงได้ อาบัติครุกาบัติ อาบัติที่อาบัติหนัก ต้องอยู่กรรมกับสงฆ์ แล้วถ้ามันหนักไป จบเลย นี่เวลาจะปลงอาบัติๆ ต้องรู้จักอาบัติ

นี่เหมือนกัน เราฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาจะชำระล้างกิเลส กิเลสมันเป็นอย่างไร

คนเราไม่รู้จักกิเลส ไม่รู้จักกิเลสนะ ถ้าไม่รู้จักกิเลสมันก็ไม่เกิดภาวนามยปัญญา ภาวนามยปัญญามันเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรมตามความเป็นจริง ถ้าเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรม มันเห็นกิเลสของมัน ถ้าเห็นกิเลสของมัน มันเริ่มฝึกหัดปฏิบัติของตนขึ้นไป

ถ้าเวลาคนที่ฝึกหัดปฏิบัตินะ ถ้าไม่เข้าใจหรือปฏิบัติไม่เป็น กิเลสมันใส่สูท กิเลสมันใส่สูทนะ พอเห็นกิเลส กิเลสมันใส่สูท ไอ้โฮ! เห็นกิเลสใส่สูท สูทนี้มันเป็นสากล สูทมันเป็นปัจจัย ๔ เครื่องนุ่งห่ม อารมณ์ที่มันห่อหุ้ม เหมือนกับเป็นวัตถุไฉ่ มันเป็นวัตถุไฉ่ แต่ใครเป็นคนใส่ เวลากิเลสมันใส่สูทนะ แหม! เป็นวิชาการ ศึกษาามีความรู้ ประพฤติปฏิบัติไป เห็นไหม

เวลาสมเด็จพระเจ้า “เราอยู่กับกองตำรับตำรา เรายังต้องค้นคว้าต้องพิจารณาของเรา ตลอดเวลา แล้วท่านมัน ท่านมันท่านอยู่ในป่าในเขา ใครเป็นครูบาอาจารย์ของท่าน ท่านจะฝึกหัดปฏิบัติของท่านขึ้นมาได้อย่างไร”

แต่เวลาหลวงปู่มันบอก “ผมพึ่งเทศน์ตลอดเวลาเลย”

คนภาวนาเป็น “ผมพึ่งเทศน์ของผมตลอดเวลา”

พึ่งเทศน์ เห็นใหม่ เวลาธรรมมันเกิด ๆ สัจธรรมที่เกิดขึ้น แล้วถ้าฝึกหัดใช้ปัญญาขึ้นมา จิตสงบแล้ว ถ้าเกิดภาวนามยปัญญา ระหว่างสมถกรรมฐาน วิปัสสนากรรมฐาน เวลาฝึกหัดปฏิบัติ ไปมันมหัศจรรย์ ๆ มันมหัศจรรย์ในใจของตนนะ โอ้โฮ! เกิดภาวนามยปัญญา ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต ผู้ใดเห็นธรรมใด สติธรรม สมาธิธรรม ปัญญาธรรม

แล้วเวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอาสาชกขยญาณทำลายอวิชชาในหัวใจของ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ได้ทำลายอวิชชา ได้ครอบครวัของมารสิ้นไป องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะไม่ปฏิญาณตนว่าเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วก็มีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเท่านั้นใน ๓ โลกธาตุนี้ที่บอกว่า “เราเป็นพระอรหันต์”

เป็นพระอรหันต์เพราะได้เกิดอาสาชกขยญาณทำลายอวิชชาด้วยมรรค ๘ ดำริชอบ งานชอบ เพียรชอบ ทำลายพญามาร พญามารคือเจ้าวิภูจักรจากหัวใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถึงได้ปฏิญาณตนว่าเป็นพระอรหันต์ จบสิ้นกระบวนการในการฝึกหัดประพฤติปฏิบัติ ตามความเป็นจริง

ถ้าตามความเป็นจริง มันเกิดขึ้นมาได้อย่างไร

เวลาเกิดขึ้นมาแล้วในหัวใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เทศนาว่าการ เห็นใหม่ ปัญญาวิคคีย์ ยสะ ๖๐ องค์พ้นจากบ่วงที่เป็นโลกและบ่วงที่เป็นทิพย์ นี่มันเป็นความมหัศจรรย์ใน พระพุทธศาสนา

เราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เราฝึกหัดปฏิบัติไ้ กิ่งกลาง พระพุทธศาสนา ศาสนาจะเจริญอีกหนหนึ่งไ้ เจริญเพราะหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านฝึกหัด

ประเพณีปฏิบัติที่ดีที่สุดแห่งทุกซ์ของท่าน สาธุ ด้วยการฝึกหัดปฏิบัติตามความเป็นจริงในหัวใจของท่าน

กิเลสมันน่าเกลียดน่ากลัวขนาดไหน กิเลสมันซับซ้อนขนาดไหน กิเลสมันปลิ้นปล้อนขนาดไหน แล้วถึงกลางพระพุทธศาสนา ศาสนาจะเจริญอีกหนหนึ่ง นั่นคือภาคปฏิบัติไ้

แล้วในปัจจุบันนี้การศึกษาเจริญรุ่งเรืองไป โลกเจริญ โลกเจริญการศึกษา เจริญจากสติปัญญาของมนุษย์ สิ่งใดในโลกนี้เกิดจากการสร้างของมนุษย์ มนุษย์เป็นผู้สร้าง มนุษย์เป็นผู้ที่มีสติปัญญา มนุษย์เป็นผู้ทำการวิจัย มนุษย์ทั้งนั้นนะ วิจัยในพระพุทธศาสนาไป นี่กิเลสมันใส่สุท กิเลสมันใส่สุทนะ มันเป็นสากล มันทำการวิจัยร้อยแปดพันเก้า นี่กิเลสมันใส่สุท

แล้วถ้าในบ้านเมืองของเรา กิเลสมันจะมุ่งใจกระเบน ถ้ากิเลสมันมุ่งใจกระเบน มันเป็นประเพณีเป็นวัฒนธรรม มันเป็นพระพุทธศาสนา ศาสนาพุทธในเมืองไทยเป็นเมืองหลวงของพระพุทธศาสนา มันมีเกียรติ มันมีศักดิ์ศรี มันมีความถือตัวถือตน นี่กิเลสมันมุ่งใจกระเบน เพราะมุ่งใจกระเบน เพราะอารมณ์ความรู้สึกของตนไป สติปัญญาที่มีความรู้ของตนนั้นไป

แล้วถ้าสิ่งที่ว่า รู้จักกิเลสใหม่

เพราะกิเลสมันมุ่งใจกระเบนไป มุ่งใจกระเบนก็คือวัตถุ มุ่งใจกระเบนก็คือสิ่งที่อารมณ์ที่กิเลสมันมุ่งห่มอยู่ แต่ไม่เห็นกิเลสไป ไม่รู้จักกิเลส

คนที่ฝึกหัดประเพณีปฏิบัตินะ ถ้ามีอำนาจวาสนานะ เวลากิเลสมันแก้ผ้าล่อนจ้อนเลยนะ กิเลสมันไม่ใส่สุท กิเลสมันไม่มุ่งใจกระเบน กิเลสมันเป็นกิเลสไป

เวลาทำความสงบของใจเข้ามา จิตนี้ผ่องใส จิตประภัสสร จิตเดิมแท้ที่ผ่องใส จิตเดิมแท้ที่ผู้ข้ามพ้นกิเลส จิตเดิมแท้ที่ สิ่งที่ว่าผ่องใสๆ เวลากิเลสมันแก้ผ้า มันไม่มุ่งอารมณ์อะไรเลย มันไม่เอาสมมุติใดๆ มาหลอก

เวลากิเลสมันใส่สุท มันเอาสมมุติมา สมมุติต่างๆ ขึ้นมา มาหลอกอีกชั้นหนึ่ง เพราะความจริงมันก็เป็นสมมุติอยู่แล้ว ความจริงมันสมมุติบัญญัติ มันก็หลอกหลวงเราตลอดเวลาอยู่แล้ว ศึกษาามากน้อยขนาดไหน สิ่งนั้นมันทั้งใส่สุท มันทั้งมุ่งใจกระเบนอยู่นั้นนะ แล้วเราก็อธิบายว่าใส่สุท ใส่ใจกระเบนเป็นกิเลส

เป็นหรือ

กิเลสมันเป็นกิเลส มันไม่รู้จักกิเลส ไม่เห็นกิเลสไง แล้วประพฤติปฏิบัติเอาความจริงมาจากไหน

ถ้าทำความสงบของใจเข้ามาก็แค่สงบ สงบก็คือสงบไง สัมมาสมาธิคือสัมมาสมาธิไง

“สัมมาสมาธิแก้กิเลสไม่ได้”

ก็เอ็งทำสมาธิไม่เป็น เอ็งไม่มีสมถกรรมฐาน เอ็งยกขึ้นสู่วิปัสสนากรรมฐานตรงไหน แล้วอะไรเป็นการฝึกหัดประพฤติปฏิบัติขึ้นมา

ในสัจจะในความจริงไง จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ คนเกิดมามีกายกับใจ เวลาฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา เวลาความรู้สึกรู้สึกนึกคิดในโลกนี้สมมุติบัญญัติทั้งนั้น สมมุติบัญญัติขึ้นมาด้วยสัญชาตญาณของมนุษย์ไง ความรู้สึกนึกคิดนี้มันเป็นข้อเท็จจริง แต่เราฝึกหัด เราก็ฝึกหัดจากข้อเท็จจริงนี้แหละ เพราะข้อเท็จจริงนี้มันเกิดจากจริตนิสัย

อย่างเช่น หลวงปู่มั่นนี่ไง หลวงปู่มั่นท่านฝึกหัดปฏิบัติของท่านมา ท่านสร้างอำนาจวาสนาบารมีของท่านมา เวลาฝึกหัดของท่านขึ้นมา “ผมฟังเทศน์ตลอดเวลาเลย”

ไอ้เราฟังไหม

ไอ้การปฏิบัติเดี๋ยวนี้สอนกันทางจิต ไอ้โฮ! จิตส่งมา

ถ้าเป็นหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์ เราเชื่อมั่นของเราอยู่แล้ว แต่ผู้ที่จะรับรู้ละ ในสมัยปัจจุบันนี้เขามีคลื่น มีโทรศัพท์ ไอ้เราไม่มี เราจะไปตอบกับใครละ ครูบาอาจารย์ท่านมีของท่านนะ แล้วเราไม่มี เราจะไปปรับได้อย่างไร

แหม! สอนทางจิต กิเลสมันใส่สูท กิเลสมันใส่สูทไง มันก็จินตนาการตามอารมณ์ ความรู้สึกมันไปไง แล้วเวลากิเลสมันแก้ผ้า มันแก้สูทนั่นออกไปไง ไม่รู้จักมันอีก หามัน ไม่รู้ไม่เห็นมันอีก แล้วเห็นกิเลสเห็นอย่างไร

คนฝึกหัดประพฤติปฏิบัตินะ เวลามันทุกข์มันยาก เราทุกข์ยากมาก เวลาครูบาอาจารย์ที่ฝึกหัดปฏิบัติเริ่มตันใจ กิเลสมันเป็นอย่างไร ฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาโดยการศึกษาการค้นคว้า เราบวชแล้วเราศึกษาค้นคว้า ถ้าเรียนจบแล้วเราจะออกปฏิบัติ ถ้าเรียนจบแล้วเราก็มีความรู้ มีสติมีปัญญา มีความรู้ในพระพุทธศาสนา แล้วเวลาจะปฏิบัติ ปฏิบัติเริ่มตันอย่างไร แล้วจับต้องสิ่งใดเป็นขึ้นเป็นอันล่ะ

ถ้าจับต้องสิ่งใดเป็นขึ้นเป็นอันคือขณะตนใจ

สมาธิคือการขณะตนเอง นั่งลง หายใจเข้าพุท หายใจออกโอ เดินจงกรม หายใจเข้านี่ก็พุท หายใจออกโอ ทั้งเดินจงกรมและนั่งลงเพื่อค้นคว้าหาจิตของตน

ถ้าจิตของตน จิตถ้ามันสงบระงับเข้ามา ถ้าจิตสงบระงับเข้ามากก็มันวางภาวะไร มันวางรูป รส กลิ่น เสียงเป็นบ่วงของมาร เป็นพวงดอกไม้แห่งมาร มันวางความรู้สึกนึกคิด ความยึดมั่นถือมั่นโดยสัญชาตญาณ

แล้วสัญชาตญาณของคนมันเป็นธรรมชาติไป มันเป็นธรรมชาติว่า จิตนิสัยของคนมีความโลภ ความโกรธ ความหลง ความชอบ ความไม่ชอบสิ่งใด สิ่งใดที่มันชอบหรือไม่ชอบ มันสะเทือนหัวใจตลอดเวลา แล้วสิ่งความลังเลสงสัยในหัวใจมากมายมหาศาล การทำความสงบของใจเข้ามาคือทำให้มันวางสิ่งต่างๆ รูป รส กลิ่น เสียง ชันด์ ๕ วางทั้งหมดให้ตัวของมันเป็นผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน

อารมณ์ความรู้สึกก่อนที่มันจะพาดพิงอารมณ์ มันเสวยความรู้สึกนึกคิดโดยธรรมชาติ แล้วบอก พยายามฝึกหัดให้มันวาง วางชวณะ วางความรู้ วางต่างๆ ให้เป็นตัวของตัวเองได้หรือไม่

ถ้ามันวางสิ่งที่เป็นสิ่งที่มันรับรู้ สิ่งที่เป็นความวิตกกังวลต่างๆ มาเป็นตัวของตน นั่นล่ะคือสัมมาสมาธิ ไม่พาดพิงอารมณ์ใดๆ ทั้งสิ้น เป็นหนึ่ง สัมมาสมาธิมีสติสัมปชัญญะตลอดแล้วถ้ามันนุ่มไปนะ

ทำความสงบของใจเข้ามาๆ จนมีกำลัง มีกำลังก็มีความสุขๆ คนไม่มีวาสนานะ มันว่านี่คือนิพพาน มันติดสมาธิไป

เวลาครูบาอาจารย์ที่เป็นธรรมๆ มันจะเข้าใจว่า สติปัญญาในระดับนี้ ระดับที่ว่าเราพยายามฝึกหัดปฏิบัติของเราเข้ามาให้จิตมันสงบระงับเข้ามาไ้ โดยความรู้สึกนึกคิดใจ ถ้าความรู้สึกนึกคิดเข้ามา กิเลสใ้ส่สุทหรือกิเลสมันจะนุ่งโจงกระเบน แล้วกิเลสมันแก้ผ้า แก้ผ้ามันล่อนจ้อน ล่อนจ้อนคือตัวมันไ้ ก็ตัวกิเลสไ้

แล้วกิเลสตัวมันเป็นอย่างไร จิตประภัสสรหรือ

สิ่งที่มีมันจะเกิดขึ้นเป็นปัจเจกตั้ง เป็นสันติภูมิจิตในหัวใจของตน ตนจะรู้แจ้งรู้จริงในใจของตน ถ้ามันเป็นสัจจะเป็นความจริง

แต่ถ้ามันเป็นมาร มันเป็นกิเลสหลอก มันก็ภาวนาเหมือนกัน ภาวนาบูชากิเลสไ้ จะรู้จักกิเลสถ้ากิเลสมันใ้ส่สุท โอ้ย! จ้อยๆ มันสากลน่ะ มันวิเคราะห์วิจัยได้หมดนะ อธิบายได้ด้วยกิเลสมันใ้ส่สุท สุทมันมีสุทนะ มันมีเสื่อซี้ด มันมีเน็ทไท มันมีเสื่อชั้นใน มีกางเกง คู้หุย! กิเลสมันใ้ส่สุท

แล้วตัวกิเลสละ

มึงไม่เห็นกูก็แล้วกันละ ตัวกิเลสมันนอนกระดิกเท้าเลย ผู้ปฏิบัติผู้น้อยในอำนาจเราตลอดไป มันก็หลงใ้ลลอยู่อย่างนี้แหละ

แล้วถ้าเราชาวพุทธ เราอยู่ในประเทศไทยไ้ ถ้ามันนุ่งโจงกระเบน ไ้! นี้ใช่เลย ใช่เลย โจงกระเบนผ้าพับไว้ ต้องทับไว้ให้มันมีกิลีบ แล้วเวลานุ่งแล้ว ผ้าโจงกระเบน

ผ้าโจงกระเบนหรือสุท มันเป็นวัตถุ มันเป็นสิ่งสมมุติที่สมมุติขึ้น แล้วตัวกิเลสละ กิเลสมันอยู่ไหน แล้วกิเลสเป็นอย่างไร

นี่ไ้ เวลาฝึกหัดปฏิบัติไ้ ถ้าฝึกหัดปฏิบัติ ครูบาอาจารย์ที่ฝึกหัดปฏิบัติจิตสงบแล้ว ทำความสงบของใจเข้ามาๆ ถ้าใจสงบแล้ว จิตตภาวนา นี้ภาคปฏิบัติ ไ้ป่า ไ้ไร่ ไ้บ้าน

ไ้บ้านก็อยู่ในคอกไ้ เขาคอยเลี้ยง คอยดูแลไ้ แล้วก็มึงที่ มีรังไ้ไ้

แต่ไ้ป่า ไ้ป่านั้นหาอยู่หากินของมันเองนะ แล้วคนไ้ล่ามันด้วย

นี่ไง เวลาไก่อป่า ไก่อป่าไม่ใช่ไก่อบ้าน

ไก่อบ้าน ไก่อบ้านไม่ต้องทำอะไร มันเกิดเองได้หมด

แต่ไก่อป่ามันต้องขุดคุ้ยค้นคว้าหาอาหารเพื่อดำรงชีวิต

การฝึกหัดปฏิบัติของเรา ทำความสงบของใจเข้ามา

ทำไมต้องทำความสงบ

เพราะทำความสงบมาให้เกิดภาวนามยปัญญา ปัญญาเกิดจากการภาวนา

ปัญญาเกิดจากการศึกษา ปัญญาเกิดจากการวิจัย ปัญญาเกิดจากการค้นคว้า กิเลสมัน
ไสสุท มันจะมุ่งใจกระเบนอย่างนี้ มันพร้อมอยู่แล้วที่จะปั่นหัวนักปฏิบัติทั้งหลาย

นักปฏิบัติทั้งหลายจะทำได้ก็แล้วแต่ ฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาเพื่อจะเป็นสุทหรือเป็นใจ
กระเบน แล้วกิเลสเป็นอย่างไร

แล้วถ้ามันเป็นกิเลสนะ ทำความสงบของใจเข้ามา ฝึกหัดปฏิบัติให้จิตสงบของเราให้ได้
จิตฝึกหัดให้มันมีความสงบของใจมันจะมีความปกติสุข ถ้าความปกติสุข ทุกข์ควรกำหนด สุข
เราเสวย

ทุกข์ทั้งนั้นนะชีวิตเรา มันเหนื่อยยาก เห็นไหม ดูนักกีฬาเวลาเขาฝึกเขาซ้อมเหงื่อไหล
โคลย์ย่อย ใ้เราก็เหมือนกัน นั่งสมาธิภาวนาขึ้นมากกว่ามันจะสงบแต่ละครั้งแต่ละคราว ลงทุนลง
แรงไปมากมายมหาศาล

เว้นไว้แต่ชิปปาปัญญา ผู้ที่ปฏิบัติง่ายรู้ง่าย เพราะเขาสร้างอำนาจวาสนาของเขา
มาอย่างนั้น ถ้าเขาสร้างอำนาจวาสนาของเขา เขาทำอะไรมันก็จะสงบนะ

มีผู้ที่ประพฤติปฏิบัติจิตสงบได้ง่าย มี แต่สงบแล้วได้ยกขึ้นสู่วิปัสสนาได้จริงหรือไม่ได้
จริง เป็นหรือไม่เป็น

ถ้าเป็นจริงขึ้นมาละ จิตสงบแล้วก็สงบอยู่อย่างนั้น แล้วไม่ก้าวหน้าต่อไปข้างหน้า

จิตสงบมันก็เป็นสมถกรรมฐาน ฐานที่ตั้งแห่งการงาน งานในพระพุทธศาสนา ภาวนามย ปัญญา ปัญญาเกิดจากการภาวนา มันจะเป็นวิปัสสนา วิปัสสนาจะใช้สติปัญญาแทงตลอด กิเลสตัดหาความทะยานอยากในหัวใจของตน

ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน อุตตา หิ อุตตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน แล้วถ้าทำความเข้าใจของใจ มันก็สันติภูมิรู้ รู้ได้แค่สัมมาสมาธิ

ถ้ามันฝึกหัดปฏิบัติขึ้นไปนะ ถ้ามันมีสติมีปัญญาพิจารณาของมันไปนะ เห็นกาย เห็นเวทนา เห็นธรรมตามความจริง เห็นกิเลสนะ กิเลสไม่ได้ใสสุท กิเลสไม่ได้มุ่งใจกระเบน กิเลสมันเป็นกิเลส แล้วมันปลิ้นปล้อนหลอกตัวเองด้วย

ผู้ที่ฝึกหัดประพฤติปฏิบัตินะ ถ้าไม่มีอำนาจวาสนามันก็ติดข้องกับวัตถุนี้แหละ

รูปอันวิจิตรไม่ใช่กิเลส ตัดหาความทะยานอยากในหัวใจของตนต่างหาก

รูปอันวิจิตรไฉน กิเลสมันจะใสสุท มันจะมุ่งใจกระเบน มันเรื่องของกิเลส เรื่องของกิเลสที่มันจะพลิกแพลง กิเลสไม่มีเหตุไม่มีผล กิเลสมันจะมีอำนาจเหยียบย่ำหัวใจของสัตว์โลก แล้วเอาใจของสัตว์โลกนั้นนะเป็นที่อยู่ที่อาศัย แล้วครอบครองใจดวงนี้มาไม่มีต้นไม่มีปลาย

ฉะนั้น รูปอันวิจิตรไม่ใช่กิเลส ตัดหาความทะยานอยากของคนต่างหาก ถ้าตัดหาความทะยานอยากของคนต่างหาก ถ้ามันมีสติมีปัญญา มันจะไล่เข้ามาสู่หัวใจของตน

แต่นี้ประพฤติปฏิบัติมันส่งออกไปนะ ใครมีตีก มีคอนโด มีบ้านเรือนที่วิจิตรพิสดาร ก็ไอ้โฮ! ไอ้มันนี่เป็นกิเลส ไอ้เราคนทุกข์คนจนอยู่กระต๊อบห้องหอ กระต๊อบห้องหอมันก็กิเลสนะ

นี่พระกรรมฐานฯ ไฉน อยู่กระต๊อบ อยู่ร้าน อยู่ในเรือนว่าง มันต้องมีข้าววัตร เขาก็ทำความสะอาดนะ ทำความสะอาด ตีตาดต่างๆ เพราะอะไร เพราะนี่มันกิจของสงฆ์ มันเป็นกิจของสงฆ์ มันวัดเลยว่าเป็นพระหรือไม่เป็นพระ

ถ้ามันเป็นพระ มันมีวัตรปฏิบัติของเขา ถ้าไม่เป็นพระ ไม่เป็นพระมันก็เหมือนคนไร้บ้าน ไฉน นอนกลางดิน กินกลางทรายเพราะไม่มีบ้านของตน ไอ้นี้ก็เหมือนกัน ถ้าไม่มีวัตรปฏิบัติ ไม่มีศีลไม่มีธรรม มันก็ไร้รากไฉน แล้วมันจะเอาความจริงมาจากไหน

แต่ถ้ามันจะเป็นความจริงขึ้นมา มันมีข้อวัตรปฏิบัติของเขา ถ้ามีข้อวัตรปฏิบัติของเขา เขาฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา มันจะเพื่อเข้ามาสู่หัวใจของตนไง ถ้าหัวใจของตนเห็นใหม่

จะเป็นกระตือบห้องหอย ถ้ามันเป็นกิเลสก็กิเลสทั้งนั้นนะ

ฉะนั้น สิ่งที่อยู่อันวิจิตรไม่ใช่กิเลส ตัณหาความทะยานอยากของคนต่างหาก

ตีกรามบ้านช่อง ผู้ที่ฝึกหัดปฏิบัติใจ ใจโน้นก็เป็นกิเลส ใจนี้ก็เป็นกิเลส จนเขามีกลุ่มปฏิบัติหลายๆ กลุ่มนะ เขาจะแสวงหาผลประโยชน์ไง เขาบอกว่า ถ้ามีทรัพย์สมบัติ การปฏิบัติแล้วมันจะไม่เป็นกรรม ต้องเสียสละไง มาเป็นส่วนกลาง

แล้วส่วนกลาง ใครบริหารล่ะ

“ต่างคนต่างไม่มีทิวฐิมานะ ไม่มีสักกายทิวฐิ ไม่มีกิเลส”

ถ้ากิเลสมันมุ่งใจกระเบน กิเลสมันใส่สูท มันสร้างรูปแบบได้ทั้งนั้นนะ

ในหมู่ปฏิบัติหลายกลุ่มมาก เห็นมาเยอะ ใครมีสมบัติไม่ได้ ต้องโอนเข้าส่วนกลาง

ส่วนกลาง หัวหน้าเป็นคนบริหาร

ทรัพย์สมบัติ ทรัพย์สมบัติส่วนทรัพย์สมบัติ บุญและบาปประจำหัวใจล่ะ

คนมีบุญนะ คุณจักรพรรดิสี ขุนนางแก้ว ขุนพลแก้ว ขุนคลังแก้ว จะเอาเมื่อไหร่ก็ได้ ต้องการอย่างใดได้พร้อมหมด หัวใจของคน บุญและบาปในใจของคนนั้นต่างหาก ขิปปา ภิญญา ผู้ที่ปฏิบัติแล้วเขามีบุญมีกุศลของเขา

ใช่เราปฏิบัติ เวลาอุปสมบัติใจ กิเลสมันใส่สูท มุ่งใจกระเบน ใจโฮ! เยอะแยะไปหมดเลย มีพร้อม วัตถุทุกอย่างมีพร้อม แต่สติล่ะ ปัญญาล่ะ แล้วภาวนามยปัญญาล่ะ อยู่ไหน แล้วทำอย่างไร แล้วจะเกิดขึ้นตรงไหน นี่วาสนา อำนาจวาสนาของผู้ที่ฝึกหัดประพฤติปฏิบัติ

ถ้าเราจะทำความจริงของเรา เราตั้งสติของเรา ขณะนี้กิเลสมันใส่สูทปาววะ มีสติปัญญา ใจ ถ้ามีสติปัญญาก็เป็นปัญญาอบรมสมาธิ ปัญญาอบรมสมาธิ ปัญญาไตร่ตรอง

ปัญญาไม่ใช่ว่า เรามีความรู้สึกนึกคิดอย่างไรมันจะถูกต้องชอบธรรมไปทั้งนั้น

ถ้าสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม จิตต้องสงบ ถ้าจิตมันไม่สงบ แสดงว่าผิด แสดงว่าสิ่งนี้เราใช้สติปัญญาอยู่ไม่ถูกต้องชอบธรรม

แล้วถ้ามันจะถูกต้องชอบธรรมต้องทำอะไร

ต้องมีสติ

ถ้าสติไม่เท่าทันนะ จะมีความรู้สึกนึกคิดอย่างไร ถ้ามีสติสัมปชัญญะขึ้นมา มันเป็นปัจจุบันขึ้นมา มันมีกำลัง แล้วมันเป็นสัมมาที่ถูกต้องชอบธรรม

แต่ถ้ามันขาดสติ ก็ความคิดอันนี้แหละ เราเคยคิดได้ เราเคยคิดอย่างนี้แล้วจิตมันสงบวันนี้ก็จะคิดแบบนี้ แล้วมันสงบใหม่ เพราะขาดสติ เพราะขาดความเป็นปัจจุบัน มันขาดความเป็นปัจจุบันไป

ถ้ามีสติปัญญาเข้ามา ถ้าเรามีสติปัญญาเป็นปัญญาอบรมสมาธิ มันจะใสสุท มันจะมุ่งใจกระเบน มันจะอย่างไร เราเท่าทันมันทั้งนั้นนะ ลอกมันได้ ปอกลอกมันให้ได้ ใสสุทก็ถอดสุทมัน ถ้ามันมุ่งใจกระเบน ใจกระเบนเราก็ไม่ต้องการ ไม่ต้องการอะไรทั้งสิ้น

แล้วบอกว่า ถ้ามันติด แล้วจิตประภัสสร

กิเลสมันแก้ผ้า

กิเลสแก้ผ้ายังไม่รู้จักว่ากิเลสมันแก้ผ้า มันล่อนจ้อนอยู่นั่นนะ แต่ยังไม่รู้จักมันนะ ไม่รู้ไม่เห็นทั้งนั้นนะ ทั้งๆ ที่มันอยู่ท่ามกลางหัวใจดวงนี้ ทั้งๆ ที่มัน อวิชชา ปจฺจยา สงฺขารา

เพราะอวิชชาพาให้จิตนี้เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ ทั้งๆ ที่มันครอบงำแล้วพาเวียนว่ายตายเกิด แล้วได้เกิดเป็นมนุษย์ไป

แล้วถ้ามีอำนาจวาสนา มีศรัทธาความเชื่อในพระพุทธศาสนา แล้วได้ฝึกหัดปฏิบัติในศรัทธาความเชื่อในพระพุทธศาสนา นั่นก็ทำบุญทำบาปของเขา ถ้าเขาทำบุญกุศลนั้นก็บุญกุศล

ของเขาณะ ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว สร้างคุณงามความดีก็ไปเกิดบนสวรรค์ ไปเกิดบนพรหม แล้วถ้าทำชั่ว นรกอเวจี แล้วถ้าเรามีอำนาจวาสนา นี่ไง เราจะฝึกหัดปฏิบัติละ

ถ้าเราจะฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา เราจะฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาให้ตามความเป็นจริงใจ

เวลาฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา มันก็ใส่สุทนต์ใจกระเบนนั้นแหละ ปลิ้นปล้อนอยู่อย่างนั้น แล้วมีวาสนาหรือไม่

ถ้าไม่มีวาสนานะ มันก็เคลมใจ “ธรรมะมีอยู่โดยดั้งเดิม จิตมันประภัสสร ความเป็นประภัสสรเป็นธรรม”

นั่นแหละกิเลสมันแก้ผ้า

กิเลสมันแก้ผ้านะ สว่างไสว ผ่องใส กิเลสทั้งนั้น แล้วไม่กล้าจับ ไม่กล้าจับ ไม่กล้าแตะ ไม่กล้าแตะเลยนะว่าเป็นกิเลส แสดงว่าไม่มีวาสนาเลย วาสนาอ่อนด้อยมาก

แต่ถ้ามีวาสนานะ เราทำความสงบของใจเข้ามา ใจสงบระงับมากน้อยขนาดไหน น้อมไปให้เห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรมตามความเป็นจริง

ทำไมต้องเห็น

เพราะกิเลสมันก็ใช้กายเวทนาจิตธรรมนี้แหละ เพื่อการยึดมั่นถือมั่นของมัน มันอาศัยใจอนุสัยนอนเนื่องไปกับความคิด

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสิ้นกิเลสละ “มารเอ๋ย เธอเกิดจากความดำริของเรา”

นี่ความคิดใจ ความคิด ความเป็นอยู่ ความดำรงอยู่ กิเลสแก้ผ้ามันนะ ล่อนจ้อนมันนะ ยังพลิกแพลงทำลายมันได้

“มารเอ๋ย เธอเกิดจากความดำริของเรา เราจะไม่ดำริถึงเจ้า เจ้าจะเกิดจากบนหัวใจเราไม่ได้อีกเลย”

นี่มาร นี่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเเยะเเย่มารนะ เเยะเเย่มารตัวต่อตัว

เวลาลูกศิษย์ลูกหาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าชนะกิเลส ปรีนิพพาน กิเลสมัน ชุดคู้ย มันคั่นคว่า มันวิ้งหาใหญ่เลยละ มันจะนับไปเลยว่าคิตที่อยู่ในอำนาจของมันนะ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเิ่ง “มาร ไม่เจอ ไม่เจอ เป็นไปไม่ได้”

เป็นไปไม่ได้เพราะอะไร เป็นไปไม่ได้เพราะทำลายภวาสวะ ทำลายภพ ถ้าทำลายภวา สวะ นี้เิ่ง กิเลสสวะ อวิชชาสวะ ภวาสวะ อาสวะ ๓ อวิชชาคือความไม่รู้กิเลส อวิชชาสวะ กิเลส สวะ ภวาสวะ แล้วมีความสามารถ มีสติมีปัญญาขนาดไหนที่จะเข้าไปเห็นรู้ เห็นแจ้ง รู้ แจ้งด้วยสติด้วยปัญญาการชำระล้าง การถอดการถอนกิเลสต้นหาความทะยานอยากในหัวใจ ของตน

มันต้องมีอำนาจวาสนาแล้วฝึกหัดปฏิบัติเิ่ง

อำนาจวาสนาเกิดมาจากไหน

ก็เกิดมาจากนั่งสมาธิภาวนาอยู่เิ่ง อำนาจวาสนา ใครจะมอบไว้ให้

ปัจจุตตัง สันทิฏฐิโก อตตทา หิ อตตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน

ตนเท่านั้น ตนคิดได้ ตนคิดได้ ตนมีสติสัมปชัญญะ ตนถึงได้มีศรัทธา แล้วตนเคารพบูชา ไม่ถืออมงคลตื่นข่าว ไม่ถือสิ่งคำสอนนอกจากมรรค ๘ นอกจากความดำริชอบ งานชอบ เพียร ชอบ

ไ้การอ่อนนออน การร้องขอ มันเป็นไปไม่ได้ทั้งนั้นนะ มันอยู่นอกจิต

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศนาว่าการ “อัญญาโกณฑัญญะรู้แล้วหนอ อัญญาโกณฑัญญะรู้แล้วหนอ”

เพราะจิตของพระอัญญาโกณฑัญญะ สิ่งใดสิ่งหนึ่งเกิดขึ้นในจิตนั้น เกิดขึ้นด้วยสติด้วย ปัญญา พังเทศน์องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ใช้สติปัญญาเท่าทัน กิจจญาณ สัจจญาณ มี สัจจะมีความจริง

“อัญญาโกณฑัญญะรู้แล้วหนอ”

มันต้องเกิดขึ้นจิตนั้น จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ จิตตภาวนา

คนเราเกิดมามีกายกับใจ หัวใจดวงนั้นถึงต้องทำสมาธิสมาธิใจ ทำให้จิตสงบระงับ แล้ว
จิตสงบระงับแล้วนะ ถ้าเป็นสมาธิยกขึ้นสู่วิปัสสนา

ถ้าจิตมันสงบระงับ แต่มันไม่มีกำลังของมัน เพราะอะไร เพราะสมาธิ ขณิกสมาธิ อุปจาร
สมาธิ อัปปนาสมาธิ

นี่ไง หลวงตาพระมหาบัวท่านพูดไป “สมาธิๆ ใครอย่ามาหลอกเรานะ เราติดสมาธิอยู่ ๕
ปี”

สมาธิๆ แล้วเราไม่มีเลย ว่างๆ ว่างๆ

ว่างๆ เริ่มต้นอย่างไร อะไรทำให้ว้าง แล้วถ้าว้างจริง เขาไม่พูดอย่างนี้

สมาธิสมาธิ จิตเป็นหนึ่ง ไม่พาดพิงอารมณ์ใดๆ ทั้งสิ้น เป็นอย่างไร แล้วเวลาไม่พาดพิง
มันมีกำลังไหม

เวลามันมีกำลังนะ ถ้ามีกำลังแล้วไม่มีวาสนา ยกขึ้นสู่วิปัสสนาไม่เป็น เพราะในวง
กรรมฐาน ในวงพระป่าใน สมถกรรมฐาน วิปัสสนากรรมฐาน ไม่มีสมณะจะมีวิปัสสนาได้อย่างไร
ไม่มีวิปัสสนา สิ่งของมันจะเกิดแทงทะลุกิเลสในใจของตนทำได้อย่างไร แล้วอะไรเป็นวิปัสสนา
อะไรเป็นสมณะ

แล้วสมณะ เขาบอก “สมณะแก้กิเลสไม่ได้”

เพราะไม่มีสมณะ มันก็ไม่เกิดวิปัสสนา แล้วถ้าวิปัสสนาไม่มีสมณะ วิปัสสนาก็ไปไม่ได้ ไป
ไม่ได้หรอก เพราะอะไร เพราะถึงเวลาแล้วกำลังมันไม่มี กำลังไม่มีก็เป็นสัญญา

สัญญาคือความจำได้หมายรู้ มันจะใสสุทแล้ว ใสกิเลสแก้ผ้า ใสกิเลสล่อนจ้อน เอ็งไม่มี
คุณค่า กิเลสด้วยกัน ภูใสสุทนะมึง ใสล่อนจ้อน มึงไม่รู้หรอก

นั่นคือตัวจริง ใสตัวปลอมมันใสสุท แล้วเราก็ตูม! เอาสุทมาวิเคราะห์

สุท เอ็งจะเอาอะไรห้อยอะไร ตัดด้วยผ้าอะไร ไปแล้ว

แล้วถ้าหนุ่มนวลก็ ไอ้โฮ! หนุ่มใจกระเบน ไอ้โฮ! มันเป็นวัฒนธรรมของชาวไทย

ผ้าใจกระเบน ผ้าที่เหนก็มี แล้วไอ้ตัวกิเลสมันอยู่ไหน

ถ้าสติปัญญาไม่เท่าทันมันไง ถ้าสติปัญญาไม่เท่าทัน เวลาสมถกรรมฐาน ฐานที่ตั้งแห่ง การงานก็ไม่มั่นคง เวลาจะมีกำลังขึ้นมาเพื่อจะเข้าไปสู่วิปัสสนา มันก็ไม่มีกำลัง แล้วไม่มีกำลัง ไปก็ประพฤติปฏิบัติไปตามกิเลส แล้วบูชากิเลส ให้กิเลสมันครอบงำอยู่อย่างนั้นนะ แล้วไม่มี อะไรเป็นขึ้นเป็นอันนะ

ถ้ามันเป็นขึ้นเป็นอัน ผู้ใดปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม ถ้าสมควรแก่ธรรม สติ ไอ้โฮ! สติ มันเท่าทัน แล้วถ้ามีค่าบริการ ใช้ปัญญาอบรมสมาธิ ถ้าจิตมันสงบ มันต้องหัดก้าวเดินขึ้นไป นี่ ไง ปุถุชน กัลยาณชน

เราประพฤติปฏิบัติขึ้นมาจากปุถุชนคนหนา ปุถุชนคนหนามันหนาโดยกิเลสตัณหา ความทะยานอยาก มันหนาด้วยนามธรรม ไม่ต้องไปเกี่ยวหรือไปนิทาใครทั้งสิ้น มันเป็นเรื่อง ปัจจุบันในหัวใจของบุคคลคนนั้น บุคคลคนนั้นชอบ รักสิ่งใดเกลียด ชัง ไม่พอใจอะไร มันเป็น จริตเป็นนิสัยใจ

คุณกกล้วยสิ กล้วยจิ้งจก กล้วยตุ๊กแก กล้วย กล้วยร้อยแปดพันเก้า ไอ้เด็กที่ไม่กล้วย เด็กมันจับ เล่นได้ ไอ้คนกล้วย กล้วยแทบเป็นแทบตาย ไอ้คนไม่กล้วยมันของเล่น ของที่มันชอบ มันอยู่ไหนละ

มันก็อยู่ที่หัวใจดวงนั้นไง มันเป็นจริตเป็นนิสัยของแต่ละบุคคลไง ถ้ามันจริตเป็นนิสัยแต่ ละบุคคล สิ่งที่เราจะฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา เราก็ต้องทำตามความเป็นจริงในหัวใจของตนขึ้นมา ถ้า ทำความเป็นจริงในหัวใจของตนขึ้นมา พยายามฝึกหัดปฏิบัติของเราให้มากขึ้น มากน้อยขนาด ไหนมันอยู่ที่วาสนาที่เราจะทำของเราขึ้นมาให้ได้

ถ้าเราจะทำของเราขึ้นมาให้ได้ ปัจจัยตั้ง สันติภูมิจิโก

สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี พอจิตสงบแล้วมันก็มาทบทวน

ครูบาอาจารย์ที่ดีงามนะ ท่านจะให้เราทบทวนว่าเราวางอารมณ์อย่างไร เพราะอะไร เพราะนี่คือคุณสมบัติ คุณสมบัติทำให้จิตสงบ แล้วคุณสมบัติของเรา เราเป็นคนทำของเราให้จิตสงบรับ

เวลาพระกรรมฐานนะ ในสมัยของเราที่อยู่กับครูบาอาจารย์ ต่างองค์ต่างอยู่ ต่างองค์ต่างดูแล ต่างองค์ต่างรักษา รักษาใจของตน มันรักษายากไง แล้วผู้รู้จริงเห็นจริงคือหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นนี่ไง ท่านถึงห้ามๆ

ไอ้ห้ามๆ จนประชาชนทั่วไปเขาว่า เฮ้ย! อะไรๆ ก็ห้าม ห้ามไปหมดเลยหรือ

อ้าว! ห้ามเพราะว่านั่นละคือต้นเหตุทำให้เอ็งทุกข์นะ

ลงทุนลงแรงเจียนอยู่เจียนตายกว่าจะได้ความสงบสุขขึ้นมาบ้าง

ในสมัยปัจจุบันนี้นะ พระอรหันต์ทั้งนั้นนะ ปากเปียกปากแฉะ จ้อยๆ ไม่มีกิริยาสำรวมระวังอะไรเลย มันจะเป็นไปได้อย่างไร ไฉนมันคนบ้า มันบ้าหั่นนะ บ้าบอคอแตก มันขาดสติไง

ดูหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นสิ ครูบาอาจารย์ของเรา ท่านมีสติสัมปชัญญะของท่านนะ แล้วสตินั้นนะ เพราะสติวินัย สติวินัย สติไม่ขาดช่วงเลยละ เพียงแต่ว่ามันเป็นนิสัยของแต่ละบุคคล

ไฉนนักปฏิบัติอะไร ไม่มีสิ่งใดเป็นขึ้นเป็นอันเลยหรือ ไอ้ที่ว่า ว่างๆ ว่างๆ ว่างอย่างไร

ฉะนั้น ถ้ามันจะเป็นสักจะเป็นความจริงขึ้นมา เราจะต้องตั้งใจของเรา

ใครจะเป็นสิ่งใดนั่นมันเรื่องของเขา เรื่องของเราคือทำความสงบของใจเข้ามา

ครูบาอาจารย์ที่ท่านดูแล ท่านดูที่จิตนิสัย กรรมฐาน ๔๐ ห้อง การทำความสงบ ๔๐ วิธีการ เพราะจิตนิสัยของแต่ละบุคคลแตกต่างกัน คำว่า “แตกต่างกัน” เห็นเขาทำอย่างนั้น เวลาคุยกันไง สนทนาธรรมๆ ธรรมสภาจตุร เอตมฺมุํคฺลฺมฺตฺตฺมํ เราฟังเขาพูดว่า อู้ฮู! เขาทำแล้วมันง่าย ทำแล้วมันดี

เดี๋ยวนี้หลอกออนไลน์ หลอกให้รัก สวยงามทั้งนั้น ตัวจริงไม่ตรงปกเลย

คุยกันใ้โนนก็ดี ใ้นี้ก็ดี ใ้ภาวนาเก่ง

จริงหรือ จริงหรือ

ถ้าจริงเขาเจ็บบ ใ้พูดมากนั่นแหละตัวร้าย จริงนี้เจ็บบเลย เพราะมันส่งออกไป การพูดออกไป พลังงานทั้งนั้นนะ

ถ้าเป็นความจริงนะ เจ็บบ แล้วดูแลใจของตน ถ้าจะพูด พูดกับครูบาอาจารย์ พูดต่อเมื่อมันจำเป็น

แต่ใ้พล่ามๆ พล่ามทั้งวันนะ มันเป็นความจริงตรงไหน ใ้มันมันส่งออกทั้งนั้นนะ มันพล่ามจนเคยตัวไง ภาษาเราว่า หมาบ้า หมาบ้าหางตกลอย น้ำลายไหลย่อยเชียว ตานี่ขวางเลยนะ

นักปฏิบัติไม่เป็นอย่างนั้น ถ้านักปฏิบัติ เขาสำรวจมรรค์ของเขา เวลาใครจะเข้ามา เขายังไม่ให้ใครเข้าเลย เข้ามาทำไม เข้ามาเพื่ออะไร เวลาของเรามันเป็นเวลาประพฤติปฏิบัติต่างหาก เวลาครูบาอาจารย์ท่านมีกฏมีกติกาอย่างนั้น

แต่ถ้าทางโลกนะ โอ้ย! โหดร้าย ใจดำ แต่กิเลสนี้ใ้สูท พอกิเลสใ้สูทแล้วนั่งพับเพียบเลย ยอมจำนนหมด โลกเป็นใหญ่ เขาจะเอาอย่างนั้น เขาจะเอาอย่างนี้ กิเลสมันจะใ้สูทไง แล้วถ้าเอาวัฒนธรรมนะ มันก็มุ่งใจกระเบนนะ

แต่ถ้าจริงๆ กิเลสมันแก้ผ้ามันล่อนจ้อนเลย ใส ผ่องใส นั่นนะกิเลสมันแก้ผ้า เอ็งก็ใ้รู้เหมือนกัน ไม่เคยเห็น ไม่เคยจับต้องสิ่งใดๆ ได้

ฉะนั้น องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าใ้ ถึงใ้สติปัญญา ๔ พิจารณากาย พิจารณาเวทนา พิจารณาจิต พิจารณาธรรม พิจารณาเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นมา ถ้าเป็นกายนอก กายใน กายในกาย กายของจิต

พิจาณากาย พิจารณาเวทนา พิจารณาจิต พิจารณาธรรม เพราะอะไร

เพราะเราจับต้องสิ่งใ้ไม่ได้

กิเลสเป็นนามธรรม

ใช่ ตัณหาความทะยานอยาก สมุทัย อนุสัย มันเป็นนามธรรมทั้งนั้นนะ แล้วมันแสดงตัวอย่างไร

ถ้ามันแสดงตัว ถ้าพิจารณากาย ถ้าจิตสงบเห็นกาย ใ้อโฮ! จิตสงบแล้วนะ มันวิภาคะ มันแยกส่วนขยายส่วนนะ เฮ้ย! กายมันทำไมเป็นอย่างนี้ กายก็ต้องสวยงาม กายก็ต้องเป็นสิ่งที่น่าพอใจ กายก็เป็นสิ่งที่ความปรารถนา กายมันก็ต้องไม่เจ็บไม่ปวด กายมันก็ต้องไม่ทุกข์ไม่ยาก กายมันก็ต้องอุดมสมบูรณ์พูนผล มันต้องไม่มีโรคภัยไข้เจ็บ

แรงปรารถนา

จิตสงบแล้วมันวิภาคะ มันขยายส่วนใด ขยายออก ถ้าพิจารณาให้มันพุง ให้มันพอง ให้มันเสื่อมสภาพ มันเป็นไตรลักษณ์ พอมันเป็นไตรลักษณ์ไง กิเลสแก้ผ้า กิเลสล่อนจ้อน

เวลาพิจารณากาย พิจารณาเวทนา พิจารณาจิต พิจารณาธรรม เวลามันสำรอก เวลามันคาย

มันคายอะไร

สักกายทิฏฐิ วิจิกิจฉา สีลัพพตปรามาส สังโยชน์ นี่กิเลสมันแก้ผ้า มันล่อนจ้อน แล้วมันเกี่ยวอะไรกับสังโยชน์

สังโยชน์มันเครื่องร้อยรัด สังโยชน์ ๑๐ มัดไว้เลย ไม่เคยรู้ไม่เคยเห็น

การเห็นสมณะเป็นมงคลชีวิต เห็นสมณะทะเลาะเบาะแว้งกัน เห็นสมณะเที่ยวซื้อเที่ยวโกง เห็นสมณะอย่างนั้นเป็นประโยชน์อะไร

จิตเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรม เวลามันสำรอกมันคาย ตทังคปทาน มีความสุข

เราเกิดเป็นมนุษย์มีศรัทธาในพระพุทธศาสนา มันเป็นบุญเป็นกุศล แล้วถ้าได้ฝึกหัดประพฤติปฏิบัติ คำว่า “ฝึกหัดประพฤติปฏิบัติ” ในวงกรรมฐานครูบาอาจารย์เรา “ฟากตาย”

หลวงตาพระมหาบัวท่านบอก ใ้พวกที่ทำงานหนัก เกิดมาชาตินี้ทุกข์มาก ท่านบอกอย่าเพิ่งพูด ให้ฝึกหัดปฏิบัติก่อน ธรรมะอยู่ฟากตาย

เวลาฝึกหัดปฏิบัติ สิ่งที่ว่ามันจะต้งคปรหาน มันจะปล่อยวาง เขาทุ้มเขาเท เขาทำของเขา เขาไม่มาเป็นหมาบ้าพล่ามๆ แล้วมันกวณคนอื่น

ธรรมทายาท ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติมันจะเป็นธรรมขึ้นมาบ้าง มันจะมีจิตมีนิสัยที่ครูบาอาจารย์ท่านวางระบบไว้ ก็มาพล่ามๆ ให้คนที่มันจะมีโอกาสบ่าบคอกแตกไปด้วยกัน เป็นประโยชน์กับใคร ตัวเองก็ แหม! ใ้สูทเชียว นุ่งโจงกระเบนนั่งพับเพียบ ยังเป็นหมาบ้าอีกต่างหาก

แต่ถ้าเป็นสัจจะเป็นความจริง ถ้าการทำงานที่มันทุกข์มันยาก อย่าเพิ่งคุย ประพฤติปฏิบัติตามความจริง ทุกข์เป็นอริยสัจ ทุกข์เป็นความจริง สมุทัยควรละ นิโรธดับทุกข์ด้วยมรรค ๘ ด้วยสัจจะเป็นความจริง การฝึกหัดประพฤติปฏิบัติแบบนั้น แล้วการฝึกหัดประพฤติปฏิบัติแบบนั้น ถ้าเป็นความจริงๆ ขึ้นมา มันอยู่ฟากตาย ถ้าอยู่ฟากตาย

แล้วใ้ที่ยังเป็นหมาบ้า ยังหางตกน้ำลายยืดอยู่เนี่ย มันจะเป็นธรรมไปได้อย่างไรวะ มันเป็นไปไม่ได้ มันน่าสงสาร น่าสงสาร เห็นไหม

ผู้ที่ด้อยปัญญาเห็นอย่างนั้นเนี้ยนี่ก็ว่าเป็นธรรม เห็นอย่างนั้นนะชอบ เพราะอะไร มันใ้โลมปฏิโลม มันเป็นกิเลสใ้สูทเหมือนกันใจ เพราะกิเลสแก้ผ้าก็ล่อนจ้อน ก็ไม่เห็น ตัวเป็นจริงเป็นจ้งขึ้นมาก็จับต้องอะไรไม่ได้ แต่ถ้ามันใ้สูท มันนุ่งโจงกระเบน แหม! นั่งคุยกันทั้งวันทั้งคืนเลย คุยธรรมะๆ

ความจริงนะ มันก็คือความจริง ถ้าความจริงมันเป็นความจริงแล้ว มันหนีไม่พ้นกับความสัปปายะ ๔ สถานที่ที่เป็นสัปปายะ จิตใจเป็นสัปปายะ สถานที่สงบสงัด หัวใจสงบสงัด ถ้าสงบสงัดขึ้นมาแล้วยกขึ้นสูวิปัสสนาได้ สมถกรรมฐาน วิปัสสนากรรมฐาน

กรรมฐานนะ สมาธิก็ทำไม่เป็น ยกขึ้นสูวิปัสสนาไม่ต้องพูดถึง กิเลสใ้สูทหมด กิเลสเป็นรูปแบบไป

“ไฉนนั้นเป็นกิเลส เมื่อก่อนเคยทุกข์เคยยาก เดียวนี้หายแล้ว เมื่อก่อนเคยโกรธ เคยเกลียด เดียวนี้ไม่เกลียดแล้ว เมื่อก่อนเคยหลง เดียวนี้ไม่หลง”

ไม่หลงอยู่นั่นนะ พุดอยู่นั่นนะไม่หลง มันเป็นเรื่องวัตถุ

เห็นไหม หลานพระสารีบุตรไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไป จะไปต่อว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เอาครอบครัวของพระสารีบุตรมาบวชไป จะพุดอ้อมๆ อ้อมๆ ไม่กล้าไป

“ถ้าเธอไม่พอใจอะไรต่างๆ เธอต้องไม่พอใจอารมณ์ของเธอด้วย อารมณ์ของเธอก็คือวัตถุอันหนึ่ง อารมณ์ของเธอละ”

นี่ไง กิเลสมันใส่สูทไป เอาสูทนั้นมาอวดอวดกัน แล้วเวลากิเลสมันแก้ผ้า แก้สูท แก้ใจ กระเบนแล้ว ก็ยังไม่รู้จักกิเลสอีกต่างหากนะ เพราะกรรมฐานยกขึ้นสู่วิปัสสนาไม่เป็นไป

ถ้ายกขึ้นสู่วิปัสสนาเป็น ภาวนามยปัญญา ปัญญาเกิดจากการภาวนา

ปัญญาเกิดจากการภาวนามันต้องมีสติ ต้องมีสมาธิ ถ้ามีสติ มีสมาธิ ถ้ามันยกขึ้นสู่วิปัสสนาได้เกิดภาวนามยปัญญา แล้วเกิดรากฐานขึ้นมาโดยการฝึกหัดปฏิบัติของตน ใส่นี้ที่เกิดขึ้นกับใจดวงนี้ เกิดจากการฝึกหัดปฏิบัติ ที่หลวงตาพระมหาบัวท่านบอกไป ถ้ายังไม่ได้ภาวนา อย่าเพิ่งคุย

แล้วจะรักษาอย่างไร จะทำอย่างไรให้มันเจริญงอกงามขึ้นไป

ชำนาญในวสี ชำนาญในการเข้าสมาธิ ออกสมาธิ ออกจากสมาธิก็ยกขึ้นสู่วิปัสสนา วิปัสสนาแล้วกำลังมันเบาบางลง ก็วาง วางปัญญาอันนั้น ถอยกลับมาอยู่ที่สมณะ สมณะก็ต้องกำหนดพุทโธ หรือใช้ภาวนามยปัญญา หรือใช้ปัญญาอบรมสมาธิ ทำสมาธิจนสมาธิมีกำลังแล้ว พอปล่อยจากสมาธิมันเข้าสู่ปัญญา ปัญญามันก็จะแยกแยะของมัน แยกแยะของมัน ถ้ามันเป็นภาวนามยปัญญา มันเป็นธรรมจักร มันคมกล้าของมัน มันจะบดปี้ไฟกิเลส มันก็จะหมุนตัวๆ ของมันขึ้นไป

เวลาหมุนตัวๆ กำลังมันไม่พอ กำลังมันไม่มี ก็ต้องวางปัญญาอันนั้น วางปัญญาอันนั้นก็กลับมาสู่สมณะ กลับมาสัมมาสมาธิ แล้วใช้สติใช้ปัญญา ทำให้สมาธิมันมีกำลังของมันขึ้นมา กำลังขึ้นมา พอวางจากสมาธิ มันก็เข้าสู่ปัญญา นี่คือนวทางปฏิบัติที่จะรู้จักกิเลสแก้ผ้า

กิเลสแก้ผ้าแล้วดำเนินด้วยมรรค ๘ ธรรมจักร จักรเคลื่อนแล้ว ภาวนามยปัญญาเกิดแล้ว เกิดจากหัวใจดวงนั้น ถ้าหัวใจดวงนั้นเกิดภาวนามยปัญญา มันจะรู้แจ้งเลยว่าเราไม่เป็นหมาบ้าอีกแล้ว

ไฉนหมาบ้าพละมๆ มันเศร้า มันเป็นเรื่องไร้สาระ

ธรรมะ ตู้อพระไตรปิฎกก็มี แล้วคนที่เขามาศึกษาค้นคว้า เขาก็อยากจะศึกษาค้นคว้าจากข้อเท็จจริง จากการฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาให้เป็นตามความเป็นจริงในใจของเขา ไม่ใช่จากการครอบงำ จากการสะกดจิต จากการนำลายยี่ด หางตก มันไม่ใช่ธรรมจักร

ธรรมจักรต้องให้เขามีสติสัมปชัญญะ

การฝึกหัดปฏิบัติของเราเนี่ย ถ้าสำนึกได้ คอตกเลยนะ แต่ถ้ามันส่งออกไปนะ เติลิตเปิดเปิงไปนะ ไฉไฮ! ไสสุท นุ่งโจงกระเบนไปเหมือนหมาบ้า เรายังไม่รู้ตัวนะนะ ถ้ารู้ตัวก็! หยุดเลย เป็นสัมมาทิฏฐิถูกต้องชอบธรรม ถ้าเป็นสัมมาทิฏฐิถูกต้องชอบธรรม ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต

ถ้าเห็นตถาคตจะไปเห็นที่ใคร

ก็ใจของตัวนั้นไง

ใจของตัว กิเลสมันใส่สุทอยู่นะ นุ่งโจงกระเบนด้วย แล้วไม่รู้จัก เวลาจริงจิ่งขึ้นมา เขาให้รู้จักตรงนั้น รู้จักที่มันนุ่งโจงกระเบน ที่มันใส่สุทนั้นแหละ แล้วถ้าทำได้จริง จิตผ่องใส มันแก้ผ้านะ

แก้ผ้าก็ยังจับมันไม่ได้อีก เพราะอะไร เพราะมันเป็นธรรมไง ไม่ได้ฝึกหัด ไม่ได้ประพฤติปฏิบัติอะไรเลย

“มันเป็นธรรม”

เป็นธรรมเพราะอะไร

“เพราะมันมีอยู่โดยดั้งเดิม ธรรมมันมีอยู่แล้ว เพียงแต่เรารื้อฟื้นมันขึ้นมา”

แล้วรื้อฟื้นมันขึ้นมาอย่างไรละ

อ้าว! ก็มันใส่สูทไง มันนุ่งโจงกระเบนไง

กิเลสก็หลอกอีกชั้นหนึ่ง กิเลสมันก็พลิกอีกทีหนึ่ง แล้วก็บูชามันอยู่อย่างนั้นนะ ไม่มีอะไรก้าวหน้าเลยหรือ ไม่มีอะไรเป็นขึ้นเป็นอัน

ถ้ามันเป็นขึ้นเป็นอัน มันจะอยู่กับร่องอยู่กับรอย ไม่มีเบื้องหน้าและเบื้องหลัง ไม่มีต่อหน้าและดับหลัง ความลับไม่มีในโลก กรรมทำที่ไหนก็เป็นกรรมทั้งต่อหน้าและดับหลัง ต่อหน้าทำกรรมก็คือกรรม ดับหลังในที่ลับในที่แจ้งขนาดไหนมันก็เป็นกรรม ไม่มีต่อหน้าและดับหลัง ไม่มีเบื้องหน้าและเบื้องหลัง ไม่มีเบื้องใดเบื้องสูงเบื้องต่ำ ไม่มีเบื้องไหนทั้งสิ้น มันจะเป็นธรรมจริงๆ ขึ้นมาตามความเป็นจริงไง

ถ้าเป็นความเป็นจริง มันถึงรู้แจ้งเห็นจริงไง การรู้แจ้งเห็นจริง ทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ เหตุดับ ทัศนหาความทะยานอยาก นิโรธ ดับ

ดับอย่างไร

ดับไฟมันต้องดับได้ ดับแล้วต้องจบสิ

ไฉนดับแล้วหมาบ้า หางตกเขียว มันเป็นอย่างนั้นได้อย่างไร มันเป็นไปไม่ได้

มันไม่ใช่หมาบ้า มันสมณะ บุคคลคู่ที่ ๑ คู่ที่ ๒ คู่ที่ ๓ คู่ที่ ๔ นะ เห็นสมณะบุคคลคู่ไหน ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต การเห็นสมณะเป็นมงคลชีวิต เป็นมงคลอย่างยิ่ง แล้วถ้าเรารู้เราเห็นของเราจริงๆ ละ

พุทธ ธรรม สงฆ์ รวมเป็นหนึ่ง เอโก ธมฺโม ธรรมอันเอก หนึ่งไม่มีสองในหัวใจของผู้ที่ประพฤติปฏิบัติตามความเป็นจริง เคว้ง